

Dosarul nr. 3ra-1221/22
2-20061993-01-3ra-25112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. O. Melniciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Întreprinderea de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian „MoldATSA”, reprezentată de avocatul Vasile Josan

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian „MoldATSA” împotriva Inspecției Financiare a Ministerului Finanțelor a Republicii Moldova cu privire la constatarea nulității actelor administrative

împotriva deciziei din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de către Întreprinderea de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian „MoldATSA” și menținută hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost respinsă acțiunea, ca neîntemeiată

constată:

La 9 iunie 2020, ÎS „MoldATSA”, reprezentată de avocatul Vasile Josan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspecției Financiare a Ministerului Finanțelor a Republicii Moldova cu privire la declararea nulității actelor administrative.

În susținerea acțiunii a indicat că în baza autorizațiilor nr. 1102, 1103 din 26 noiembrie 2019 și nr. 1, 2 din 9 ianuarie 2020, eliberate de Inspekția Financiară, inspectorii din cadrul Direcției inspectare financiară a întreprinderilor de stat au efectuat inspectarea financiară tematică la ÎS „MoldATSA” pentru perioada de activitate 1 ianuarie 2015 – 30 septembrie 2019, inspectia fiind inițiată la 27 noiembrie 2019 și finalizată la 24 ianuarie 2020.

La 30 ianuarie 2020, a recepționat raportul din 24 ianuarie 2020 privind rezultatele inspectării tematice la ÎS „MoldATSA”, iar la 12 februarie 2020, a depus dezacordul față de acest raport.

La 26 februarie 2020, a recepționat prescripția din 24 februarie 2020 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspectării financiare la ÎS „MoldATSA”, iar la 28 februarie 2020, a depus cerere prealabilă împotriva raportului și a prescripției.

Cu toate acestea, prin decizia nr. 27-12-10/365 din 9 martie 2020, cererea prealabilă a fost respinsă.

A menționat că actele administrative enunțate sunt neîntemeiate, ilegale și pasibile de a fi anulate de instanța de judecată.

Totodată, prin scrisoarea nr. 09-371 din 18 decembrie 2014 a Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, a fost aprobat ordinul nr. 122-D din 18 decembrie 2014 privind deplasarea lui Vitalie-Silviu Midrigan, în scopul participării la sesiunea plenară „Single Sky Committee”, deplasarea fiind efectuată în perioada detașării lui Vitalie-Silviu Midrigan la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, fapt ce nu este interzis de lege.

A obiectat că este eronată constatarea Inspecției Financiare, precum că ÎS „MoldATSA”, în mod neregulamentar, ar fi suportat cheltuieli cu privire la deplasarea lui Vitalie-Silviu Midrigan, or, deplasarea respectivă a fost acceptată în scopul participării la sesiunea plenară „Single Sky Committee”, fapt care este nemijlocit legat de genul activității întreprinderii, cu atât mai mult că acesta era încadrat în statele de personal ale întreprinderii.

La fel, nu a admis încălcarea pct. 19 din Regulamentul cu privire la delegarea salariaților entităților Republicii Moldova, manifestată prin suportarea unor cheltuieli neregulamentare de deplasare și achitarea unor plafoane de cazare supra normelor stipulate, or, cheltuielile suportate de reclamantă în contextul deplasării salariaților delegați, s-au realizat conform cerințelor legale.

În ceea ce ține de suportarea unor sume pentru cazare care depășesc normele stipulate, faptul dat se datorează circumstanțelor, precum că plasarea participanților într-un anumit hotel este realizată de către organizatorii evenimentului, considerent din care ÎS „MoldATSA” era în afara controlului deplin asupra cheltuielilor și, la acea etapă, nu mai putea obiecta asupra unui fapt consumat.

Inspectorii neîntemeiat au constatat încălcarea pct. 13 din Regulamentul privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe, așa cum decizia de descompletare a Sistemului meteorologic VAISALA cu numărul de inventar 51625, instalat pe aerodromul Bălți, și anume dezasamblării senzorilor meteorologici și instalării acestora pe Aerodromul Internațional Chișinău pentru modernizarea Sistemului meteorologic VASISALA cu numărul de inventar 50483, a fost primită în baza: procesului-verbal nr. 3 din 20 februarie 2018 al Comisiei de punere în funcțiune și casării activelor materiale și nemateriale, deciziei Consiliului de Administrație din 16 noiembrie 2018, precum și planului consolidat – programul de implementare a conceptului de furnizare a serviciilor de navigație aeriană în baza proiectului „Modernizare și dare în exploatare calea

de rulaj „D” în calitate de pistă de decolare/aterizare 09-27”, fapt coordonat cu Autoritatea Aeronautică Civilă.

În acest sens, urmare a descompletării sistemului, niciun obiect nu a fost eliminat de facto de la întreprindere, deoarece câțiva senzori meteo din sistemul subdiviziunea Bălți, s-au transferat în componența Sistemului subdiviziunea Chișinău.

Or, conform Regulamentului privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe, casarea însăși prevede eliminarea obiectului de la întreprindere cu lichidarea/reciclarea ulterioară.

Mai mult, conform standardelor naționale a metodologiei ducerii evidenței contabile, în cazul dat (descompletării) se micșorează uzura calculată la suma uzurii acumulate, ceea ce reprezintă o casare indirectă, luând în considerare și bazându-se pe Planul de conturi și sistemul formării înregistrărilor contabile, prin formulă dublă, care prevede micșorarea Ct123 și micșorarea Dt124.

Luând în considerare faptul că acest sistem se utilizează în două cazuri, casarea și mișcarea, în scopul evitării riscurilor de interpretare diferită a normelor legale pe marginea situației, ÎS „MoldATSA” a solicitat acceptarea descompletării Sistemului meteorologic VASISALA la Fondator și s-a adresat Ministerului Finanțelor cu o cerere ce se referă la corectitudinea reflectării în evidența contabilă a procedurii descompletării Sistemului, iar Ministerul Finanțelor nu a constatat existența unor încălcări pe marginea situației.

A remarcat că potrivit raportului de audit al SRL „Molda auditing” pentru exercițiul financiar al ÎS „MoldATSA”, încheiat la 31 decembrie 2018, nu au fost depistate încălcări cu referire la evidența financiar-contabilă a sistemului meteo, însă, contrar acestora, Inspekția Financiară nu a oferit o explicație și o motivare plauzibilă pe marginea constatărilor făcute.

Cu referire la pretinsa lipsă a reflectării în evidența contabilă la active și în situațiile financiare a stocurilor de metale prețioase, demontate din mijloacele fixe casate, a relatat că timp de 25 de ani, evidența metalelor prețioase a fost efectuată cu reflectarea cantității metalelor în grame pe conturile extra bilanțiere, în momentul casării mijlocului fix, fapt confirmat prin procesele-verbale ale Comisiei Centrale de Inventariere și explicațiile la situațiile financiare, anexate la rapoartele anuale.

Concomitent, a punctat că, anual, în conformitate cu ordinul nr. 60 din 29 mai 2012 privind aprobarea Regulamentului privind inventariere, la întreprindere se desfășoară verificarea cantitativă și valorică a activelor incluse pe conturile extra bilanțiere.

Această metodă a reflectării a fost controlată și verificată fără obiecții și fără depistarea iregularităților de către organele de control, pe parcursul a 25 ani.

De altfel, ÎS „MoldATSA” nu poate să cunoască cu certitudine care este cantitatea de metale care se conține în părțile componente a dispozitivelor electronice, până când aceste metale nu vor fi extrase, or, reflectarea unor metale în grame în evidența contabilă la active, fără a avea o cantitate concretă, este contrară principiilor de bază ale contabilității și standardelor naționale contabile.

Constatările Inspecției Financiare din raport și prescripție contravin actelor administrative emise anterior de Inspekția Financiară în anul 2015, precum și raportului Curții de Conturi, fapt care echivalează cu desconsiderarea puterii lucrului decis a actelor administrative nominalizate și sfidarea principiului securității juridice.

Or, atât timp cât prin actele administrative emise anterior, nu au fost constatate iregularități, sunt în vigoare și nu au fost anulate, acestea nu pot fi contrazise de un act administrativ ulterior, fapt care duce în mod implicit la insecuritatea juridică.

Inspekția Financiară deține aceleași atribuții funcționale pe care le are și Curtea de Conturi, obiectul controlului la ambele entități fiind același, considerent din care, odată efectuat controlul de audit de către Curtea de Conturi, Inspekția Financiară, prin propriul său control, nu mai poate contrazice constatările Curții de Conturi și consemna încălcări care nu au fost depistate de aceasta.

A evidențiat că activitatea contabilă a ÎS „MoldATSA” a fost supusă unui control complex de către Serviciul Fiscal de Stat prin metoda verificării totale, pentru perioada 1 ianuarie 2013 – 31 martie 2017, urmare a cărui fapt a fost întocmit actul de control nr. 5-682044, prelungit pe blanchetele nr. 5-682434 și 5-682436 din 14 iunie 2017.

Ulterior efectuării controlului, Serviciul Fiscal de Stat a emis decizia nr. 150 din 9 august 2017 asupra cazului de încălcare a legislației, comis de ÎS „MoldATSA”.

Cu toate acestea, nici actele de control total, nici decizia asupra cazului de încălcare a legislației, nu fac nicio mențiune în legătură cu faptul că ÎS „MoldATSA” ar fi încălcat legislația financiar-contabilă aferentă ducerii evidenței contabile a metalelor prețioase.

În ceea ce ține de pretinsa reflectare greșită în evidența contabilă a datelor aferente autovehiculului Toyota Highlander, cu numărul de înmatriculare XXXXX, s-a indicat că automobilul respectiv a fost implicat într-un accident rutier la 8 august 2017 în mun. Chișinău str. Albișoara 20/1.

Conform Raportului de evaluare a pagubei din 3 mai 2018, valoarea prejudiciului material cauzat autovehiculului de model Toyota Highlander cu numărul de înmatriculare XXXXX, constituie 497 925,50 de lei, fapt care, conform contractului de asigurare se consideră a fi daună totală.

A susținut că recunoașterea sumei prejudiciului în valoare de 497,9 mii lei, în calitate de venituri este prematură.

Cu referire la reflectarea neîntemeiată a valorii autovehiculului nefolosit la cheltuieli de uzură, a notat că potrivit art. 63 din S.N.C., calcularea amortizării mijloacelor fixe nu se întrerupe pentru obiecte aflate în procesul de reparație, de modernizare, în rezervă, în conservare sau nefolosite din alte motive, astfel că suma amortizării a fost scoasă din evidență în anul 2018, în scopuri fiscale.

Referitor la pretinsa acordare neîntemeiată a ajutorului material administratorului interimar, a invocat că ajutorul material acordat acestuia a fost achitat în temeiul pct. 6.7 din contractul de management nr. 198 din 18 septembrie

2017, fiind acceptat prin ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii nr. 388 p/c din 22 decembrie 2017, iar ajutorul material acordat în anul 2018 a fost acceptat conform ordinului Ministerului Economiei și Infrastructurii nr. 14/2-6751 din 26 iunie 2018.

A relevat că este neîntemeiată poziția inspectorilor financiari, precum că acordarea în 2017 a ajutorului material la doi administratori diferiți ar contraveni legii, or, normele legale la care au făcut trimitere inspectorii nu reglementează situația schimbării administratorului și nici perioada minimă care trebuie lucrată de către acesta, pentru a putea beneficia de ajutor material.

Astfel, în lipsa unei interdicții legale în acordarea ajutorului material, pe parcursul aceluiași an la doi administratori diferiți, precum și lipsa unor condiții care trebuie întrunite pentru a beneficia de acest ajutor material, denotă caracterul legal al ajutorului material de care a beneficiat Veaceslav Frunze.

Totodată, este neîntemeiată și constatarea privind pretinsa premiere neîntemeiată a administratorului interimar pentru rezultatele anului 2017, invocând că drepturile și obligațiile conducătorului unității se stabilesc în contractul individual de muncă, încheiat între acesta și fondator.

Premiul anual în mărime de 6 salarii de funcție pentru rezultatele activității din anul 2017 a fost achitat în baza autorizației Ministerului Economiei și Infrastructurii nr. 11-8131 din 2 august 2018, la propunerea Consiliului de administrație expusă în procesul-verbal al ședinței Consiliului de administrație din 27 martie 2018.

În partea ce vizează pretinsa remunerare neîntemeiată a persoanelor detașate către fostul Minister al Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, s-a menționat că salarizarea angajaților indicați s-a făcut în baza ordinelor întreprinderii din 12 noiembrie 2015, 17 noiembrie 2015, 14 noiembrie 2015 și 4 ianuarie 2016.

De altfel, raportul S.R.L. „Moldauditing”, raportul Curții de Conturi, actele de control și decizia asupra cazului de încălcare a legislației emise de către organul fiscal nu fac nicio mențiune în legătură cu faptul că ÎS „MoldATSA” ar fi încălcat legislația financiar-contabilă, în ceea ce privește remunerarea neîntemeiată a persoanelor detașate.

Cu referire la pretinsa salarizare a persoanelor, fără probe că persoanele respective să fie aprobate de către organele abilitate cu funcții de securitate la lucrul cu documente ce constituie secret de stat, s-a indicat că plata suplimentară pentru discreție a fost stabilită prin acorduri suplimentare la contractele de muncă.

Actele de control total și decizia asupra cazului de încălcare a legislației, emise de către organul fiscal nu fac nicio mențiune în legătură cu faptul că ÎS „MoldATSA” ar fi încălcat legislația financiar-contabilă în ceea ce privește remunerarea neîntemeiată a persoanelor cu funcții de securitate.

Cu privire la pretinsa acordare neîntemeiată a ajutorului material în mărime de 7 000 de lei, a relatat că ajutorul material pentru concediu salariatului Silvia Tanas, a fost acordat la 31 decembrie 2016, în baza cererii, în conformitate cu pct. 6.4.5.1 din Regulamentul privind remunerarea muncii.

A conchis că emiterea raportului și prescripției Inspecției Financiare s-a realizat contrar prevederilor Codului administrativ și, în virtutea viciilor persistente, urmează a fi anulate, or, actele administrative individuale emise, încalcă principiul securității raporturilor juridice, prin prisma puterii lucrului decis a actelor administrative individuale emise anterior și sunt nemotivate corespunzător.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 16 alin. (1), 20, 21 alin. (1), (2), 24 alin. (1), 29, 30 alin. (2), 31, 36 alin. (1), 43, 118 alin. (1)-(3), 140, 141 alin. (1), 189 alin. (1), 206 alin. (1), 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ.

A solicitat declararea nulității raportului Inspecției Financiare din 24 februarie 2020 privind rezultatele inspectării financiare tematice la ÎS „MoldATSA” și a prescripției Inspecției Financiare din 24 februarie 2020 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare tematice la ÎS „MoldATSA”.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea, ca neîntemeiată.

La 8 februarie 2022, ÎS „MoldATSA”, reprezentată de avocatul Vasile Josan a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a solicitat repunerea în termen și admiterea cererii de apel, iar la 10 august 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 13 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea apelantei ÎS „MoldATSA” și repus în termen apelul declarat de ÎS „MoldATSA” împotriva hotărârii din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

A fost ridicată cauza de la examinare în ordine de apel și transmisă instanței de fond pentru motivarea hotărârii.

Prin decizia din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de către ÎS „MoldATSA” și menținută hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost respinsă acțiunea.

Întru argumentarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că, contrar prevederilor legale și prevederilor pct. 7.4 din contractul colectiv de muncă pentru anii 2017-2019, în anul 2017, administratorului interimar Veaceslav Frunze i s-a acordat neîntemeiat ajutor material la concediu în mărime de 28,6 mii lei, cu depășirea cuantumului stabilit pentru conducătorii întreprinderilor de stat în mărime de 3 salarii de funcție pe an și în condițiile în care acesta nu se încadra în categoria de beneficiari stabilită prin contractul colectiv de muncă.

Mai mult ca atât, în anul 2018, administratorului interimar Frunze Veaceslav i s-a mai acordat un ajutor material la concediu pentru aceeași perioadă de activitate, 2017-2018, în mărime de 31,3 mii lei, fapt atestat prin anexa nr. 18 la raport.

Constatând aceste încălcări, Inspekția Financiară, prin prescripția nr. 27-06-10/258 din 24 februarie 2020, a solicitat ÎS „MoldATSA” efectuarea corectărilor corespunzătoare în evidența contabilă a plăților privind contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente plăților salariale achitate nelegitim în sumă totală de 12,5 mii lei.

Or, urmare a nerespectării unor acte legislative și normative, întreprinderea a suportat cheltuieli neîntemeiate în sumă de 98 mii lei și cheltuieli neregulamentare în sumă totală de 692,1 mii lei.

Corespunzător, a fost constatat faptul că la plățile neîntemeiate de salarizare achitate în sumă de 45,4 mii lei și de delegare în deplasări efectuate de persoanele netitulare și detașate în sumă de 40,1 mii lei, au fost calculate contribuțiile asigurărilor sociale de stat obligatorii și primele obligatorii de asistență medicală în mărime totală de 12,5 mii lei, iar Î.S. „MoldATSA” urmează să efectueze corectările corespunzătoare în evidența contabilă a plăților privind contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente plăților salariale achitate nelegitim în sumă totală de 12,5 mii lei.

Totodată, în cadrul verificării selective a salarizării angajaților întreprinderii, s-a stabilit că în raportul de inspectare financiară tematică a activității economice din 2 octombrie 2015, au fost constatate situații de suportare a unor cheltuieli neregulamentare de salarizare în favoarea unor persoane angajate la întreprindere și detașate la Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, printre aceștia Vitalie-Silviu Midrigan, angajat în funcția de director al Direcției juridice, Aliona Sviderscaia, angajată în funcția de juristconsult al Serviciului juridic și Natalia Tuluc, angajată în funcția de economist în cadrul Serviciului economie.

Astfel, remunerând persoanele menționate contrar prevederilor enunțate, întreprinderea a suportat cheltuieli nelegate de activitatea de întreprinderii, contrare prevederilor pct. 26 din SNC Cheltuieli, calificate drept neregulamentare.

În aceeași ordine de idei, verificând registrele contabile, a fost stabilit că întreprinderea nu a efectuat ajustările ce se impuneau prin prevederile pct. 32 și pct. 40 din SNC Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile, erori și evenimente ulterioare, respectiv, echipa de inspectare a revenit la problema cheltuielilor de salarizare suportate neregulamentar, constatând cert că, potrivit registrelor contabile, cheltuielile suportate neregulamentar, legate de salarizarea angajaților detașați Vitalie-Silviu Midrigan, Aliona Sviderscaia și Natalia Tuluc în perioada 1 ianuarie 2015 și, ulterior, au constituit suma totală de 313,6 mii lei, dintre care 285,3 mii lei în anul 2015 și 28,3 mii lei în anul 2016, fapt confirmat prin anexa nr. 20 la raport.

O altă constatare din raportul de inspectare financiară tematică a activității economico-financiare a ÎS „MoldATSA” din 2 octombrie 2015 se referea la suportarea unor cheltuieli neregulamentare de salarizare legate de semnarea contractelor individuale de muncă, cu stabilirea unor sporuri pentru discreție

angajaților Vitalie Novac, Petru Erhan, Mariana Tabuică și Eduard Ceabei, cu toate că Regulamentul privind remunerarea muncii angajaților ÎS „MoIdATSA” nu reglementează astfel de sporuri.

Instanțele inferioare au subliniat că nici în cadrul inspectării și nici pe parcursul examinării cauzei, de către ÎS „MoldATSA” nu au fost prezentate probe care să confirme faptul că persoanele respective au fost aprobate de către organele abilitate cu funcții de securitate la lucrul cu documentele ce constituie secret de stat, situație ce denotă că întreprinderea nu a efectuat ajustările la cheltuielile neregulamentare legate de plata sporului pentru discreție, ce se impuneau prin prevederile pct. pct. 32, 40 din SNC Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile, erori și evenimente ulterioare, precum și la faptul că acordarea sporurilor respective a continuat și ulterior, iar Inspekția Financiară a accentuat repetat asupra cheltuielilor respective neregulamentare.

În cadrul verificării salarizării altor angajați s-a constatat că, contrar prevederilor pct. 7.4 din Contractul colectiv de muncă pentru anii 2013-2016 și contrar prevederilor pct. 6.4.5.1 din Regulamentul privind remunerarea muncii angajaților ÎS „MoldATSA”, în luna decembrie 2016, angajatului Silvia Tanas, în condițiile în care aceasta nu se încadra în categoria de beneficiari, neregulamentar i s-a acordat un ajutor material mărime de 7 000 de lei.

Or, prevederea pct. 6.4.5.1 din Regulamentul privind remunerarea muncii cu privire la termenul efectiv lucrat la întreprindere pentru a beneficia de ajutorul material de 3 luni deviază de la prevederile pct. 7.4. din Contractul colectiv de muncă anii 2013-2016, prin care s-a stabilit că beneficiarii ajutorului material sunt persoanele care au lucrat la întreprindere un termen nu mai mic de 6 luni.

Suplimentar, au constatat instanțele că, contrar prevederilor art. 17 alin. (1) din Legea contabilității, pct. 6 și 7 din SNC Cheltuieli, întreprinderea în perioada august 2017 – septembrie 2019 a calculat și a reflectat neîntemeiat la cheltuieli de uzură pentru autoturismul accidentat și nefolosit Toyota Highlander, XXXXX în sumă totală de 228,2 mii lei, inclusiv 2017 – 43,9 mii lei, 2018 – 105,3 mii lei și în anul 2019 – 79 mii lei.

Așadar, atât în acțiunea depusă, cât și în cererea de apel, ÎS „MoldATSA” a invocat precum că aceste constatări ale Inspekției Financiare sunt eronate, însă aceste argumente au un caracter declarativ, fiind combătute integral prin înscrisurile anexate la dosarul administrativ.

Totodată, contrar prevederilor pct. 19 din Regulamentul enunțat, ÎS „MoldATSA” a suportat cheltuieli neregulamentare de deplasare a unor salariați și achitarea unor plafoane de cazare supra normelor stipulate în anexa nr. 2 în sumă totală de 5,9 mii lei în anul 2015 și în anul 2018 în sumă 6,2 mii lei, inclusiv administratorul întreprinderii – 2,9 mii lei în anul 2015 și în sumă de 1,1 lei în anul 2018.

În plus, contrar prevederilor art. 17 alin. (1) din Legea contabilității nr. 113/2007 și pct. 30 din SNC Imobilizări necorporale și corporale aprobat prin ordinul MF nr. 118/2013, ÎS „MoldATSA”, în anul 2017, data producerii accidentului rutier nu a reflectat în evidența contabilă pierderile beneficiilor de la

autovehiculul Toyota Highlander, n/î XXXXX și nici a compensării prejudiciului ce urma să o înainteze către Vadim Gugea în sumă totală de 497,9 mii lei.

Mai mult, a fost reținut că, contrar prevederilor art. 17 alin. (1) din Legea contabilității, pct. 8 și 11 din Regulamentul privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe și pct. 24 și 44 din SNC Stocuri, ÎS „MoldATSA”, în anul 2018, având evaluarea nu a reflectat în evidența contabilă și situațiile financiare stocurile de metalele prețioase, demontate din mijloacele fixe casate, în cantitate totală de 30 169,535 grame și venituri la suma totală de 439,6 mii lei.

Prin pct. 7 din prescripția contestată, Inspekția Financiară a solicitat întreprinderii asigurarea ținerii corecte a evidenței contabile și respectarea de către persoanele implicate în managementul financiar a prevederilor Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Legii contabilității și raportării financiare, Legii salarizării, Hotărârii Guvernului cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, Hotărârii Guvernului cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al societăților pe acțiuni cu cotă de participare a statului și al întreprinderilor de stat, Regulamentului privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe, Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova și Standardelor Naționale de Contabilitate.

Din analiza solicitărilor formulate prin prescripția contestată, se impune concluzia că ÎS „MoldATSA” nu îi sunt lezate drepturile, or, Inspekția Financiară, fiind în drept conform prevederilor Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspekției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, de a solicita asigurarea ținerii corecte a evidenței contabile, studierea continuă și cunoaștere de către persoanele implicate în managementul financiar a prevederilor Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Legii contabilității și raportării financiare, Legii salarizării, Hotărârii Guvernului cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, Hotărârii Guvernului cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al societăților pe acțiuni cu cotă de participare a statului și a întreprinderilor de stat, Regulamentului privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe, Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova, și Standardelor Naționale de Contabilitate.

Or, necunoașterea legii nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de încălcările admise.

Într-o altă linie de argumentare, instanțele inferioare au conchis că decizia Consiliului de Administrație din 27 martie 2018, cu privire la propunerea de premiere a administratorului interimar, Veaceslav Frunze, cu un premiu anual pentru rezultatele anului 2017 în mărime de 6 salarii de funcție, a fost una mai mult arbitrară, fără a fi luate în considerare timpul efectiv lucrat de către acesta în anul 2017 și aportul nemijlocit al acestuia în atingerea rezultatului anual, recomandând Consiliului de Administrație de a revizui decizia din 27 martie 2018 cu privire la premierea administratorului interimar pentru rezultatele anului 2017, având în vedere timpul efectiv lucrat de către acesta pe parcursul anului 2017 și aportul nemijlocit al acestuia în atingerea rezultatului financiar anual.

A fost remarcat că în partea de constatare, Inspekția Financiară, prin prescripția emisă, a generalizat încălcările constatate în cadrul inspekției efectuate la ÎS „MoldATSA”, astfel făcând trimitere direct la actul legislativ care a fost încălcat de către aceasta în colaborare cu documentele și registrele contabile primare prezentate de către ultima.

Mai mult, prin prescripția emisă de Inspekția Financiară, s-a acordat termen pentru a întreprinde măsuri de lichidare a iregularităților constatate, fiind astfel creată posibilitatea de a identifica soluții relevante de remediere a activității, iar pe viitor – soluții pentru a nu comite astfel de încălcări, precum și de a asigura recuperarea mijloacelor financiare utilizate contrar prevederilor cadrului normativ.

Prin urmare, aceste circumstanțe denotă, că pe perioada efectuării inspekției, Inspekția Financiară a acționat cu bună-credință și în limitele legii cu respectarea scopului pentru care i-a fost atribuit dreptul și existența interesului public în verificarea utilizării conforme a mijloacelor financiare, ținând cont de specificul de activitate, cu aplicarea procedurii uniforme, astfel prin activitatea administrativă a Inspekției nu s-au încălcat drepturile sau libertățile ÎS „MoldATSA”, instituție supusă verificării.

De altfel, factorii de decizie ai entităților care cad sub incidența de a fi supuse verificării potrivit competenței ce-i revine Inspekției Financiare, în afară de drepturile care le aparțin în gestionarea și administrarea patrimoniului public, sunt obligați să respecte legislația cu privire la administrarea și utilizarea acestora.

Corespunzător, au dedus instanțele de judecată că, în argumentarea solicitării privind constatarea nulității Raportului privind rezultatele inspekției financiare tematice din 24 ianuarie 2020 la ÎS „MoldATSA” și nulității prescripției nr. 27-05-10/258 din 24 februarie 2020 cu privire la lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspekției financiare tematice la ÎS „MoldATSA”, nu se atestă argumente care ar demonstra ilegalitatea actelor administrative contestate.

La 18 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, ÎS „MoldATSA”, reprezentată de avocatul Vasile Josan a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 14 decembrie 2022, a fost prezentată motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că întru menținerea hotărârii primei instanțe, instanța de apel a preluat argumentele acesteia și cele prezentate de către Inspekția Financiară.

În același timp, și-a manifestat dezacordul în raport cu decizia instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, apreciindu-le ca fiind neîntemeiate și pasibile de a fi casate integral.

A obiectat că soluția adoptată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare este emisă prin aplicarea și interpretarea eronată a prevederilor legale, cu aprecierea eronată a suportului probatoriu și cu încălcarea principiului puterii

lucrului decis a actelor administrative, fapt care înfrânge securitatea raporturilor juridice.

Suplimentar, a reiterat circumstanțele care au stat la baza înaintării acțiunii și argumentele de rigoare expuse inițial în cererea de chemare în judecată.

La 15 decembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat la adresa electronică a Inspecției Financiare a Ministerului Finanțelor a Republicii Moldova, copia cererii de recurs depuse de ÎS „MoldATSA”, reprezentată de avocatul Vasile Josan, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat (f. d. 219 vol. II).

La 29 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Inspecția Financiară a Ministerului Finanțelor a Republicii Moldova a depus referință la recursul înaintat de ÎS „MoldATSA”, reprezentată de avocatul Vasile Josan, prin care a solicitat declararea inadmisibilității acestuia sau, după caz, respingerea acestuia, ca fiind neîntemeiat (f. d. 222-229 vol. II).

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, extrasul din poșta electronică atestă că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost expediat la adresa electronică a reprezentantului ÎS „MoldATSA”, avocatul Vasile Josan, la 20 octombrie 2022 (f. d. 187 vol. II).

Este cert și faptul că la 18 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, ÎS „MoldATSA”, reprezentată de avocatul Vasile Josan a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 189 vol. II).

Decizia motivată din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată la adresa electronică a reprezentantului recurente, avocatul Vasile Josan, la 15 noiembrie 2022, potrivit extrasului din poșta electronică (f. d. 188 vol. II).

Se mai constată că la 14 decembrie 2022, a fost depusă motivarea recursului împotriva deciziei din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 194-213 vol. II).

Astfel, recursul depus de ÎS „MoldATSA”, reprezentată de avocatul Vasile Josan împotriva deciziei din 12 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de ÎS „MoldATSA”, reprezentată de avocatul Vasile Josan, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului

civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este

în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de ÎS „MoldATSA”, reprezentată de avocatul Vasile Josan.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Întreprinderea de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian „MoldATSA”, reprezentată de avocatul Vasile Josan se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu